

Beleidsplan

**Vereniging Vrijzinnig
Gelovigen Fryslân**

Beleidsperiode 2007 - 2012

“En hij zeide: Hagar, gij dienstmaagd van Sarai, Van waar komt gij en waar zult gij henengaan?”

Genesis 16: 8 (SV)

“De draad is onder tranen gespannen, het linnen is met tranen gebleekt, het hemd is in tranen genaaid, maar toch beschut het beter dan ijzer en staal. Het geheim van het leven is dat ieder dit hemd voor zich zelf moet naaien en het eigenaardige is dat een man dit net zo goed kan naaien als een vrouw.”

Vrees en beven, Sören Kierkegaard, vertaald door S. van Praag, Putten, ongedateerd

1. Ontstaan VVG Fryslân

Onze Vereniging Vrijzinnig Gelovigen Fryslân

is onder de naam Vereniging van Vrijzinnig Hervormden in 1904 opgericht. Doel was binnen de Nederlands Hervormde Kerk legitiem ruimte te vormen voor het ondogmatisch Christendom. De vereniging functioneerde vooral als provinciaal orgaan waarbij diverse plaatselijke verenigingen waren aangesloten.

De vereniging vormde een tegenhanger van de orthodoxie. Het was in een tijd waarin veel mensen op een of andere manier bij een kerk hoorden. Kinderen groeiden op in de kerk van hun ouders om er als vanzelfsprekend later zelf lid van te worden. Het was bijna onbehoorlijk om niet bij een kerk betrokken te zijn. De kerk speelde een belangrijke rol in de samenleving. Kennis over de Bijbel en het Christendom was redelijk algemeen aanwezig.

In onze groepering groeide je op in een vrijzinnig milieu, was lid van vrijzinnige jeugd- en andere organisaties en werd meestal lidmaat van een van de vele in de provincie Friesland aanwezige gemeenten van Vrijzinnig Hervormde signatuur. De dogma's van de orthodoxie waren in grote lijnen bekend en je wist waarom "wij" er toch wat anders over dachten. Er was daarbij aandacht voor cultuur, kunst en datgene wat er in de wereld speelde.

2. Ontwikkelingen kerk en samenleving

In de laatste decennia is de samenleving ingrijpend veranderd door ontwikkelingen op economisch, technologisch, sociaal, politiek, cultureel en levensbeschouwelijk gebied. Als gevolg hiervan werden ook de levensbeschouwingen aangetast en de secularisatie overspoelde kerkelijk Nederland. De gevestigde kerken liepen (en lopen nog steeds) leeg. Daarnaast is het zo dat het vroegere meer exclusieve vrijzinnige gedachtegoed breed ingang gevonden heeft in de gevestigde kerken.

De generaties die opgroeiden vanaf de jaren 60 van de vorige eeuw waren het op diverse punten niet langer eens met hun ouders en zeker niet waar het hun geloof betrof. Men zette zich af tegen dit geloof en er was soms zelfs sprake van vijandigheid. Langzamerhand is er echter een generatie opgegroeid voor wie de kerk en het geloof volstrekt onbekend zijn. Er is niet langer sprake van vijandigheid, men weet er gewoon niets meer van af. Het speelt zich bij wijze van spreken op een andere planeet af. Nederland is dan ook een van de meest gesecculariseerde landen van Europa.

Ondertussen hebben ook veel van de grote gedachten die de mens meende te hebben om de wereld te ordenen hun einde gevonden dan wel een geheel andere gezicht gekregen. Het communisme verdween, en het liberalisme maar ook het socialisme zijn ten opzichte van hun oorspronkelijke vormen onherkenbaar veranderd. Mee hierdoor is er opnieuw behoefte gekomen aan oriëntatie. Men ervaart de betekeloosheid van een louter op individualisme en consumptie gestoeld bestaan. Mensen voelen zich ontheemd en gaan vanuit het in ieder mens latent aanwezige gevoel voor religie op zoek naar zingeving en levensoriëntatie. Men wendt zich hierbij tot uiteenlopende richtingen, zoals filosofie, psychologie, natuurbeleving, mystiek maar ook wetenschap om daar al dan niet bevredigende antwoorden te krijgen voor de eigen vragen.

Toch neemt ondanks de secularisatie de belangstelling voor religie eerder toe dan af. In de boekwinkels breidt het aantal schappen met religieuze boeken zich steeds verder uit. De Nieuwe Bijbelvertaling werd in 2005 zelfs het boek van het jaar. Uit een recent onderzoek blijkt dat God weer terug is in Europa. Opmerkelijk is dat de toenemende belangstelling voor religie alleen maar leidt tot steeds legere kerken. De mensen zijn weer gevoelig voor godsdienstige vragen, maar de kerken kunnen hierop (nog) onvoldoende inspelen en blijven het antwoord meestal schuldig.

3. De huidige situatie van de VVG Fryslân

De VVG is geen kerkgenootschap, maar een vereniging. Onze statuten geven aan dat wij ons willen inzetten voor het bewaren en handhaven van het vrijzinnige element in het geloven. Gezien onze herkomst stoelen wij ons hierbij op het geloof aan God. Voor ons is geloven een groeiproces, waarbij er ruimte is voor twijfel en een vrije en kritische omgang met de Bijbel. Uitgangspunt is dat er bij ons vanuit de vrijzinnig christelijke traditie ruimte is voor beleving van religie. De dialoog wordt hierbij niet uit de weg gegaan en er kan worden gesproken over de diepere wortels van het bestaan en de daarbij behorende vragen. De leden hebben een gezamenlijke interesse voor- en betrokkenheid bij religie en levensbeschouwing in de ruimste zin van het woord. Daarnaast is er door middel van (pastorale) zorg en aandacht, een band van- en voor de leden. Wij kennen geen dogma's die de leden moeten onderschrijven. Er is na de jongste statutenwijziging plaats voor iedereen die zich vanuit een christelijke achtergrond tot ons aangetrokken voelt.

Echter als we eerlijk tegenover onszelf zijn moeten we erkennen dat dit alles tot op bepaalde hoogte een ideaalbeeld is. Hoe lang geleden en op welke wijze hebben wij voor het laatst op deze wijze gefunctioneerd? Immers in onze modaliteit zijn we over het algemeen niet gewend met elkaar en anderen inhoudelijk en duidelijk met geloof om te gaan en er over te spreken.

In de praktijk van alle dag zijn we inmiddels een sterk vergrijsde vereniging met alle problemen van dien. Ons bestand aan leden en begunstigers is nu nog ongeveer 250 personen. Zonder deelname van buitenaf zal dit bestand snel verder slinken. Ook de geldelijke inkomsten zullen hierdoor afnemen en onder ongewijzigde omstandigheden kunnen we als vereniging nog een beperkte tijd blijven voortbestaan. Ook zijn, op een of twee na, in Friesland alle voorheen zo rijkelijk aanwezige gemeenten van vrijzinnig hervormde signatuur verdwenen. Onze leden zijn aangewezen op hun plaatselijke gemeente (van welke ligging dan ook) en/of onze vereniging.

Er zijn echter ook lichtpuntjes. Door een genereuze beschikbaarstelling van gelden door de afdeling Leeuwarden is het aanstellen van een parttime pastoraal werkster mogelijk geworden. Zij doet buitengewoon goed werk onder de leden. Zorg en

aandacht voor de leden krijgen hierdoor vorm. Dit vindt plaats door individueel bezoek, huiskamerbijeenkomsten en uitvaartbegeleiding. Wel trekt dit een zware wissel op onze financiën. Bij ongewijzigde omstandigheden is het vermogen van onze vereniging nog toereikend voor ongeveer 3 jaren. Ook is het daarnaast zo dat de bijdragen van diverse leden en begunstigers niet in verhouding staan tot de nu door de vereniging geboden zorg en kwaliteit.

Diverse plaatselijke afdelingen zijn omdat ze niet langer levensvatbaar waren opgeheven of leiden in het gunstigste geval een moeilijk bestaan. Het werk dat de opgeheven afdelingen plachten te doen moet door onze vereniging worden overgenomen. Dit betekent ook een verandering in het functioneren van de vereniging. Naast het functioneren als provinciaal orgaan moet er thans ook aandacht worden geschonken aan uiteenlopend praktisch werk ten behoeve van de leden. Een bijzonder goed initiatief is hierbij het uitgeven van het verzorgd vormgegeven contactblad "Vrij en Zinnig info". Het bevat naast een overdenking praktische informatie voor de leden over activiteiten etc. van de vereniging. De uitgave en regelmatige verschijning van dit blad versterkt daarnaast de band onder de leden.

Verder wordt onderzocht in hoeverre een bescheiden netwerk van regionale contactpersonen ten behoeve van de leden kan worden opgezet. Tenslotte worden er in samenwerking met de Remonstrantse Gemeente en de afdeling Leeuwarden regelmatig zondagse kerkdiensten belegd in de Waalse Kerk te Leeuwarden. Hierin gaat een vrijzinnige predikant(e) voor.

Om aan dit alles vorm te geven, beschikt de vereniging over een redelijk aantal goed gemotiveerde bestuursleden. Recentelijk zijn diverse bestuursfuncties ingenomen door nieuwe functionarissen.

4. Blierherne ¹

De vereniging bezit het vakantie- en jeugdhuis “Blierherne” op Ameland. Dit huis is veel leden dierbaar. Zij kennen het vanuit hun jeugd omdat zij er vakanties en bijeenkomsten van de vrijzinnige jeugdorganisaties doorbrachten. Het huis wordt bestuurd door een afzonderlijke stichting met een enthousiast bestuur dat ook het onderhoud verzorgt. De exploitatie is sluitend. Wel is het zo dat het huis nog maar moeilijk aan de eisen van de tijd valt aan te passen. Er zal op korte termijn moeten worden gekozen voor ingrijpende aanpassing danwel nieuwbouw.

Bij deze keuze zal in overweging moeten worden genomen dat het huis momenteel geen enkele rol meer speelt ten behoeve van de activiteiten van onze vereniging. Het is in feite een van de laagst geprijsde groepsaccommodaties in Nederland. Of er bij de gebruikers tijdens hun verblijf aandacht is voor enige vorm van levensbeschouwing staat ter beoordeling van deze gebruikers zelf. Aangenomen moet dat hiervan in de praktijk weinig sprake zal zijn. Een behoorlijke investering kan alleen maar worden gerechtvaardigd als het huis opnieuw – en al was het om te beginnen maar eenmaal per jaar – kan worden gebruikt voor het nastreven van het doel van onze vereniging. Dit is dan ook stellig de bedoeling. Tenslotte moet een dergelijke investering ook uit de exploitatie rendabel kunnen worden gemaakt.

¹ Het vakantiehuis Blierherne is hedentendage een zelfstandige stichting welke los staat van VVG-Fryslân

5. Kansen VVG Fryslân?

Juist op het gebied van zingeving en levensoriëntatie heeft in deze tijd de VVG wat te bieden. Wij bezitten immers een tot het Christendom behorende rijke en oude traditie. Een voordeel hierbij is dat er onder de nieuwe generaties een “markt” is die niet langer wordt gehinderd door het verzet en de vijandschap van hun ouders tegen het geloof en de kerk in algemene zin. Men is veelal slechts onwetend en onbevangen.

De vraag is echter of, en hoe wij deze groepen nog weten aan te spreken en te bereiken. Een grote barrière is en blijft hierbij de al gesignaleerde onwetendheid over alles wat met geloof en kerk te maken heeft. Wij komen er in ieder geval niet met het aanbieden van het oude vrijzinnig alternatief voor de orthodoxie. Het overgrote deel van diegenen die wij willen bereiken weet niet eens waar de orthodoxie voor staat, en laat staan wat vrijzinnigheid is.

Ook moeten wij er voor waken niet met al te modieuze en buiten onze doelstellingen liggende antwoorden te leveren op het gebied van de zingeving. Daarvoor kan men veel beter bij de andere bronnen te rade gaan. Wij moeten vanuit de vrijheid die is waar de Geest des Heren is, proberen bouwstenen aan te dragen voor diegenen die daarmee voor zichzelf een begin van een antwoord willen vormen op de vraag naar zingeving en levensoriëntatie. Wij hebben daarin een grote mate van ervaring en oefening opgedaan. Dit betekent tegelijkertijd ook dat wij de opvattingen van anderen ook niet langs een vrijzinnige maatstaf behoren te leggen. Het is van geen belang of iemands opvattingen wel stroken met de onze en of deze wel of niet vrijzinnig genoeg zijn. Iedere keer als dit gebeurt maken wij ons schuldig aan datgene wat vroeger de orthodoxie werd verweten en vormen wij vrijzinnige dogma's. Ieders opvatting heeft, mits passend binnen de doelstellingen van de vereniging, een legitieme plaats.

6. Ambities

Alhoewel, rationeel gezien, de toekomst voor de vereniging weinig perspectief biedt, moeten we plannen voor de toekomst durven maken. Omdat we daarbij, gezien onze huidige situatie, voor een erg grote opgave staan moeten we onze ambities niet te hoog stellen. De aandacht dient in eerste aanleg gericht te zijn op het blote voortbestaan van onze vereniging, maar tegelijkertijd moet er ook gewerkt worden aan de toekomst van de vereniging. Dit is dus oneindig meer dan het “alleen op de winkel passen”. Echter alleen al het feit dat wij nu nadenken over- en werken aan nieuw beleid geeft aan dat wij het geloof in de toekomst nog lang niet hebben verloren.

Het eerste doel moet zijn consolidatie van de vereniging zowel in geldelijk opzicht als wat betreft het ledenbestand. Dit betekent dat het natuurlijke verlies aan leden en begunstigers moet worden opgevangen met liefst een gelijke aanwas van nieuwe leden.

Om dit mogelijk te maken, en liefst nog wat meer, moet worden nagedacht over- en wat veel belangrijker is, gewerkt worden aan het bereiken van onze potentiële doelgroep van nieuwe leden. Slagen wij hierin en weten we aanwas van nieuwe leden en begunstigers te bewerkstelligen, dan hebben we recht van voortbestaan. Wel moet deze nieuwe ledenaanwas na een periode van 5 jaren vorm hebben gekregen. Slagen we hierin niet dan moeten we onder ogen durven zien dat onze vereniging een relict is uit een tijd die voorgoed voorbij is en na verloop van niet al te lange tijd geliquideerd zal worden.

7. Nieuw beleid en tijdspad (cursief vet aangegeven)

- zowel intern als extern aandacht voor karakter en inhoud van onze vrijzinnige gemeenschap en duidelijkheid in wie wij zijn en waar wij voor staan en zoeken van een gemeenschappelijke identiteit;
- versterken van de onderlinge band onder leden en begunstigers (w.o. contact en overleg met de VHVF); hierbij valt te denken aan: lezingen, toneel, cabaret, kerkdiensten etc.;
- het ondersteunen van mensen in hun zoektocht naar hun spirituele levensbestemming;
- zoeken van- en kiezen van te benaderen doelgroepen en hiervoor informatie verzamelen;
- aandacht voor kwaliteit in inhoud en vormgeving, sfeer, en omgangsvormen (gastvrij, respect);
- we moeten te vinden zijn, dus presenteren aan de samenleving door middel van bestaande- en nieuwe media (eigen website), naamsbekendheid verwerven door imago en uitstraling; samenwerking met gelijkgestemden; doelgerichte aanpak van potentiële leden en begunstigers, ondermeer door middel van een aanbod van laagdrempelige- maar aansprekende bijeenkomsten en lezingen (hierbij al dan niet gebruik maken van een totaalpakket van de landelijke VVP), weekend of bijeenkomst in Blierherne;
- aandacht voor- en uitbouw van de relatie met de landelijke VVP, landelijke vergaderingen en bijeenkomsten bijwonen;
- aandacht voor intern samenwerken, bewaken voortgang in beleid etc.;
- gebruik maken van elkaars gaven en talenten;
- deskundigheidsbevordering bestuursleden door gerichte cursussen o.i.d.;
- aandacht voor fondswerving en contributieaanpassing door de leden die overeenstemt met de geboden kwaliteit;